

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Державної служби
статистики**

17 червня 2021 р. № 117

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ВИТРАТИ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ)
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА"**

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища Державної служби статистики України Прокопенко О. М.

Методологічні положення статистичного спостереження щодо витрат на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготовлені фахівцями відділу структурних обстежень у сільському господарстві департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 18 грудня 2020 року № КПУМ/27-20).

Держстат

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 287 24 22

факс: (044) 235 37 39

електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua

вебсайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються.....	5
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження	10
IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження.....	10
V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається.....	12
VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження.....	13
VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження	16
VIII. Поширення результатів статистичного спостереження.....	17
IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження.....	18
Додаток. Показники, що поширюються за результатами статистичного спостереження.....	19
Список використаних джерел	21

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
ЄС	– Європейський Союз;
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
КІСЕ	– Класифікація інституційних секторів економіки України;
КОПФГ	– Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
НПСГ	– Номенклатура продукції сільського господарства;
НПП	– Номенклатура продукції промисловості;
Реєстр АГРО	– Реєстр статистичних одиниць у сільському господарстві, мисливстві, лісовому і рибному господарстві;
<i>T</i>	– рік, у якому формуються сукупності одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату.

I. Вступ

1. Метою проведення ДСС "Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства" є формування інформації про витрати на продукцію сільського господарства підприємствами, що здійснюють сільськогосподарську діяльність, для інформаційного забезпечення аналізу структури витрат і ефективності виробництва продукції сільського господарства, розрахунку індексів цін на спожиті в сільському господарстві ресурси, складання економічних рахунків сільського господарства.

2. Користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади та місцевого самоврядування, науковці та дослідники, засоби масової інформації, громадські та міжнародні організації.

3. Ці Методологічні положення ураховують положення Регламенту (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 05 грудня 2003 року № 138/2004 щодо економічних рахунків сільського господарства (з поправками, внесеними Регламентом (ЄС) від 07 березня 2008 року № 212/2008) [17].

4. ДСС проводиться відповідно до статті 9 Закону України "Про державну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

5. ДСС проводиться з річною періодичністю.

6. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 7, 8, 9 Закону України "Про державну статистику" [1], розділі 1 Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [7], розділі I Положення про Реєстр статистичних одиниць у сільському господарстві, мисливстві, лісовому і рибному господарстві – Реєстр АГРО [10].

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. У галузі сільського господарства здійснюють діяльність різні за розміром, правовою організацією і господарською спрямованістю підприємства. У рамках ДСС вивчаються питання щодо структури витрат, понесених сільськогосподарськими підприємствами на виробництво продукції сільського господарства та послуг, ефективності виробництва продукції сільського господарства, придбання ними матеріально-технічних ресурсів для

виробничих потреб, надходження на ці підприємства продукції сільського господарства та її використання ними.

2. Для відстеження вищенаведених питань у рамках ДСС формуються такі показники:

1) витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства, у тому числі витрати фермерських господарств (у тис.грн) (показник характеризує обсяг прямих та загальновиробничих витрат підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) у сільському господарстві за період з 1 січня до 31 грудня звітного року);

2) витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва (у тис.грн) (показник характеризує обсяг прямих та загальновиробничих витрат підприємств, визначених у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, на виробництво продукції (робіт, послуг) у рослинництві за період з 1 січня до 31 грудня звітного року);

3) витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва (у тис.грн) (показник характеризує обсяг прямих та загальновиробничих витрат підприємств, визначених у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, на виробництво продукції (робіт, послуг) у тваринництві за період з 1 січня до 31 грудня звітного року);

4) виробнича собівартість виробленої продукції сільського господарства (у тис.грн) (показник характеризує собівартість продукції, виробленої (фактично одержаної) підприємствами, визначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, у звітному році; містить дані щодо загальної суми витрат на її виробництво, понесених підприємствами як у поточному (звітному) році, так і в попередньому році);

5) рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства у підприємствах, у тому числі у фермерських господарствах (у відсотках) (показник характеризує ефективність виробництва продукції сільського господарства, опис його формування наведено в розділі VI цих Методологічних положень);

6) витрати підприємств на виробництво одиниці продукції сільського господарства (у грн на 1 центнер, на 1 тис.шт, на 1 кг продукції) (показник характеризує виробничу собівартість виробництва одиниці продукції сільського господарства і визначається як частка від ділення витрат підприємств, визначених у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, на виробництво певного виду продукції на обсяг виробництва цієї продукції);

7) запаси на початок року (у центнерах) (показник характеризує загальну кількість продукції, що була в наявності в підприємств, визначених у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, на початок звітного року, незалежно від її призначення);

8) обсяг продукції, отриманої протягом року (уключаючи власне виробництво) (у центнерах) (показник характеризує загальну кількість продукції, отриманої у звітному році підприємствами, визначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, незалежно від джерел її отримання);

9) обсяг продукції, отриманої будь-яким іншим шляхом, крім власного виробництва (у центнерах) (показник характеризує загальну кількість продукції, придбаної у звітному році підприємствами, визначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, та продукції, отриманої ними будь-яким іншим шляхом, за винятком власного виробництва);

10) обсяг продукції, що вибула протягом року (у центнерах) (показник характеризує загальну кількість продукції сільського господарства, яка вибула з підприємств, визначених у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, протягом року (продана, передана іншим суб'єктам на будь-яких умовах, використана на внутрішньогосподарські цілі, втрачена при зберіганні тощо));

11) кількість придбаних матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб (показник характеризує кількість фактично придбаних підприємствами, визначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, товарів і послуг у натуральних одиницях);

12) вартість придбаних матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб (у грн) (показник характеризує загальну вартість фактично придбаних підприємствами, визначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, товарів і послуг згідно з договором (іншими документами), незалежно від умов оплати, з урахуванням вартості транспортних, посередницьких та інших послуг, пов'язаних із придбанням, без урахування дотацій (компенсацій) і податку на додану вартість);

13) середня вартість одиниці придбаних матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб (показник характеризує середню ціну придбаних підприємствами, зазначеними у п. 4 розділу V цих Методологічних положень, матеріально-технічних ресурсів і визначається як співвідношення вартості та кількості певного виду ресурсу, придбаного у звітному році).

3. Формування показників ДСС, зазначених у пункті 2 розділу II, здійснюється в таких розрізах:

1) для показника, визначеного підпунктом 1, – за видами витрат (прямі матеріальні витрати (у тому числі витрати на насіння та посадковий матеріал, на корми (з них на покупні), іншу продукцію сільського господарства, мінеральні добрива, пальне і мастильні матеріали, електроенергію, паливо й енергію, запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту), прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати (у тому числі відрахування на соціальні заходи, орендна плата за земельні частки (паї), за майнові паї, амортизація), загальновиробничі витрати (з них оплата послуг сторонніх організацій));

2) для показника, визначеного підпунктом 2, – за видами витрат (прямі матеріальні витрати (у тому числі витрати на насіння та посадковий матеріал, іншу продукцію сільського господарства, мінеральні добрива, пальне і мастильні матеріали, електроенергію, паливо й енергію, запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту), прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати (у тому числі відрахування на соціальні заходи, орендна плата за земельні частки (паї), за майнові паї, амортизація), загальновиробничі витрати (з них оплата послуг сторонніх організацій));

3) для показника, визначеного підпунктом 3, – за видами витрат (прямі матеріальні витрати (у тому числі витрати на корми (з них на покупні), іншу продукцію сільського господарства, пальне і мастильні матеріали, електроенергію, паливо й енергію, запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту), прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати (у тому числі відрахування на соціальні заходи, орендна плата за майнові паї, амортизація), загальновиробничі витрати (з них оплата послуг сторонніх організацій));

4) для показника, визначеного підпунктом 4 (у частині продукції рослинництва):

за видами продукції рослинництва (культури зернові та зернобобові, пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, жито, овес, гречка, просо, культури зернобобові сушені, соя, льон-довгунець (на насіння), ріпак і кольза (на насіння), соняшник, буряк цукровий фабричний, шишки хмелю, картопля, культури овочеві відкритого та закритого ґрунту, плодові, ягідні, виноград);

за видами витрат (прямі матеріальні витрати (з них вартість насіння та посадкового матеріалу, вартість мінеральних добрив, вартість пального і мастильних матеріалів, вартість решти матеріальних витрат), прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати (з них відрахування на соціальні заходи, амортизація необоротних активів, оплата послуг сторонніх організацій, решта інших прямих і загальновиробничих витрат));

5) для показника, визначеного підпунктом 4 (у частині продукції тваринництва):

за видами продукції тваринництва (тварини сільськогосподарські на м'ясо (з них велика рогата худоба, свині, вівці, кози, птиця свійська), вовна, молоко, яйця птиці свійської, мед);

за видами витрат (прямі матеріальні витрати (з них вартість кормів, вартість пального і мастильних матеріалів, вартість решти матеріальних витрат), прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати (з них відрахування на соціальні заходи, амортизація необоротних активів, оплата послуг сторонніх організацій, решта інших прямих і загальновиробничих витрат));

6) для показника, визначеного підпунктом 5:

за видами продукції рослинництва (культури зернові та зернобобові, пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, жито, овес, гречка, просо, культури зернобобові сушені, соя, льон-довгунець (на насіння), ріпак і кольза (на насіння), соняшник, буряк цукровий фабричний, шишки хмелю, картопля, культури овочеві відкритого та закритого ґрунту, плодові, ягідні, виноград);

за видами продукції тваринництва (тварини сільськогосподарські на м'ясо (з них велика рогата худоба, свині, вівці, кози, птиця свійська), вовна, молоко, яйця птиці свійської, мед);

7) для показника, визначеного підпунктом 6, – за видами продукції сільського господарства (культури зернові та зернобобові, пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, жито, овес, гречка, просо, культури зернобобові сушені, боби сої, насіння ріпаку й кользи, насіння соняшнику, буряк цукровий фабричний, картопля, культури овочеві, культури ягідні, виноград, молоко, яйця птиці свійської, мед);

8) для показників, визначених підпунктами 7–9:

за видами продукції рослинництва (культури зернові та зернобобові, пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, жито, овес, гречка, сорго, просо, культури зернобобові сушені, соя, ріпак і кольза (на насіння), соняшник, буряк цукровий фабричний, картопля, культури овочеві, культури баштанні продовольчі, культури кормові коренеплідні, культури кормові баштанні, силос з культур кормових, сінаж з культур кормових, сіно, солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи), плодові, ягідні, горіхи, виноград);

за видами продукції тваринництва (молоко, яйця птиці свійської, мед);

за видами продукції переробки (комбікорми, борошно, крупи та інші продукти переробки зерна);

9) для показника, визначеного підпунктом 10:

за напрямками вибуття продукції (продана переробним підприємствам, перероблена на власних потужностях та передана для перероблення на давальницьких засадах, реалізована на ринках, реалізована населенню в рахунок оплати праці та за земельні/майнові паї, витрачена на годівлю

сільськогосподарських тварин, витрачена для посіву (посадки, інкубації), втрачена при зберіганні);

за видами продукції рослинництва (культури зернові та зернобобові, пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, жито, овес, гречка, сорго, просо, культури зернобобові сушені, соя, ріпак і кольза (на насіння), соняшник, буряк цукровий фабричний, картопля, культури овочеві, культури баштанні продовольчі, культури кормові коренеплідні, культури кормові баштанні, силос з культур кормових, сінаж з культур кормових, сіно, солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи), плодові, ягідні, горіхи, виноград);

за видами продукції тваринництва (тварини сільськогосподарські живі та продукція їх розведення, у тому числі велика рогата худоба, свині живі, птиця свійська жива, молоко, яйця птиці свійської, мед);

за видами продукції переробки (комбікорми, борошно, крупи та інші продукти переробки зерна);

10) для показників, визначених підпунктами 11–13, – за видами матеріально-технічних ресурсів;

11) показники ДСС формуються в цілому по Україні та за регіонами.

4. Перелік статистичних показників, які поширюються за результатами ДСС, та їх розрізи (деталізація) наведено в додатку до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом статистичного спостереження є підприємства, для яких основним видом діяльності є сільське господарство або виробництво м'яса птиці свійської (класи 01.11–01.64 секції А, 10.12 секції С за КВЕД [9]).

Для проведення ДСС використовується комбінація методів, а саме проведення обстеження безпосередньо одиниць ДСС із використанням методу несуцільного вивчення сукупностей – вибіркового методу та використання даних інших ДСС.

2. Одиницею статистичного спостереження є підприємство.

IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження

1. Джерелами інформації ДСС є:

1) інформація, отримана від респондентів за формою ДСС № 50-сг (річна) "Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств" (далі – форма № 50-сг (річна)) щодо:

витрат підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства, у тому числі рослинництва та тваринництва, з розподілом за видами витрат;

виробничої собівартості продукції сільського господарства, виробленої підприємствами, з розподілом за видами витрат, за видами продукції рослинництва та тваринництва;

собівартості продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, з розподілом за видами продукції рослинництва та тваринництва;

витрат підприємств на збут продукції сільського господарства з розподілом за видами продукції рослинництва та тваринництва;

запасів на початок року, обсягу продукції, отриманої протягом року (включаючи власне виробництво), обсягу продукції, отриманої будь-яким іншим шляхом, окрім власного виробництва, з розподілом за видами продукції рослинництва, тваринництва та продукції переробки;

обсягу продукції, що вибула протягом року, з розподілом за видами продукції рослинництва, тваринництва та продукції переробки та за напрямками вибуття;

кількості та вартості придбаних підприємствами матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб із розподілом за видами матеріально-технічних ресурсів.

Зазначені дані отримуються наприкінці лютого року, наступного за звітним, у паперовій або електронній формі;

2) інформація, отримана за формою ДСС № 2-ферм (річна) "Звіт про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства" (далі – форма № 2-ферм (річна)) дані від респондентів щодо:

витрат підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства з розподілом за видами витрат;

адміністративних витрат підприємств;

кількості, вартості та собівартості продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, з розподілом за видами продукції рослинництва та тваринництва;

витрат підприємств на збут продукції сільського господарства з розподілом за видами продукції рослинництва та тваринництва.

Зазначені дані отримуються наприкінці лютого року, наступного за звітним, у паперовій або електронній формі;

3) інформація ДСС "Реалізація продукції сільського господарства підприємствами та господарствами населення" за формою № 21-заг (річна) "Звіт про реалізацію продукції сільського господарства" (далі – форма № 21-заг (річна)) щодо вартості продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами за звітний рік, із розподілом за видами продукції рослинництва

та тваринництва, які отримуються у березні року, наступного за звітним, в електронній формі;

4) інформація ДСС "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" за формою № 2 "Звіт про фінансові результати" (далі – форма № 2) про обсяги адміністративних витрат підприємств за звітний рік, які отримуються у травні року, наступного за звітним, в електронній формі.

V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Для отримання даних безпосередньо від респондента у грудні року T на державному рівні відбувається формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС.

2. Генеральна сукупність одиниць статистичного спостереження формується на основі Реєстру АГРО (у частині підприємств) [10] та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року T та відповідають таким критеріям:

за інституційним сектором економіки відповідно до KICE [11] належать до сектору S.11 "Нефінансові корпорації";

мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами КОПФГ: 110–140, 150–170, 185, 190, 193, 230–232, 240–270, 310, 340, 510–590;

мають основний вид економічної діяльності за КВЕД: класи 01.11–01.64 секції А, 10.12 секції С.

3. На основі генеральної сукупності одиниць із застосуванням вибіркового методу формується сукупність одиниць, що вивчається.

Для цього генеральна сукупність розподіляється за стратами:

страта 1 – одиниці, які обстежуються на суцільній основі за формою № 50-сг (річна);

страта 2 – інші одиниці, що включаються до основи вибірки, з якої здійснюється формування сукупності одиниць, яка вивчається за формою № 2-ферм (річна).

4. Сукупність одиниць, що вивчається на суцільній основі за формою № 50-сг (річна), уключає одиниці із середньою кількістю працівників 10 осіб і більше та:

з основним видом економічної діяльності за КВЕД 01.11–01.64 наявності у них (крім фермерських господарств) площі сільськогосподарських угідь від 200 гектарів та/або площі закритого ґрунту від 5 гектарів, та/або обсягу виробництва грибів від 100 тонн, та/або від 100 голів великої рогатої худоби, овець і кіз, та/або від 200 голів свиней, та/або від 5000 голів птиці свійської всіх видів; для фермерських господарств (код за КОПФГ 110) – наявності у них площі сільськогосподарських угідь від 1000 гектарів та/або

площі закритого ґрунту від 5 гектарів, та/або обсягу виробництва грибів від 100 тонн, та/або від 500 голів великої рогатої худоби, овець, кіз, та/або від 1000 голів свиней, та/або від 25000 голів птиці свійської всіх видів;

з основним видом економічної діяльності за КВЕД 10.12 за наявності (крім фермерських господарств) від 5000 голів птиці всіх видів; для фермерських господарств – від 25000 голів птиці свійської всіх видів.

Зазначені критерії сформовані з урахуванням вимоги щодо забезпечення цими одиницями обсягу виробництва продукції сільського господарства на рівні України не менше 80%.

5. Сукупність одиниць, що вивчається на вибірковій основі за формою № 2-ферм (річна), формується з основи вибірки методом стратифікованого випадкового відбору відповідно до Методики проведення вибіркового обстеження фермерських господарств, малих підприємств у сільському господарстві (далі – Методика), яка розміщена на вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) [12].

6. На підставі сукупностей одиниць, які вивчаються, формуються сукупності респондентів за формою № 50-сг (річна) і за формою № 2-ферм (річна), до яких уключаються юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупностях одиниць статистичного спостереження. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 100%.

7. Актуалізація сукупностей одиниць статистичного спостереження і сукупностей респондентів ДСС не здійснюється.

VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається з опрацювання стандартних процедур щодо даних, отриманих від респондентів, які уведено/завантажено до електронного середовища, зокрема:

кодування даних;

контроль повноти введення даних;

арифметичні та логічні контролі первинних даних;

перевірка правильності співвідношення окремих значень показників (аналіз взаємозв'язку показників щодо виробничої собівартості продукції рослинництва або тваринництва, виробленої підприємствами, з видами витрат на її виробництво; щодо обсягу та вартості куплених підприємствами матеріально-технічних ресурсів);

порівняння значень показників у динаміці (із застосуванням методів з'єднання даних, групування, кодування).

Також за допомогою інших програмних засобів (наприклад, MS Excel, PASW Statistics) по відповідних видах продукції здійснюється зіставлення й аналіз показників, що стосуються реалізації продукції сільського господарства,

отриманих за формою № 50-сг (річна) та за формою № 21-заг (річна), зокрема показників собівартості й вартості реалізованої продукції сільського господарства та витрат на її збут.

У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок із респондентами і відповідне редагування інформації.

2. Для забезпечення якості даних, які отримуються шляхом збору інформації безпосередньо від респондентів, застосовується контроль рівня надання звітів респондентами, залученими до ДСС, а також аналіз причин їх ненадання.

У випадку невідповідей респондентів через відмову надати інформацію застосовуються статистичні методи, які дозволяють компенсувати відсутні дані.

Так, для другої страти, зазначеної в пункті 3 розділу V цих Методологічних положень, одиниці якої вивчаються вибірково, застосовується метод коригування статистичних ваг на невідповіді відповідно до Методики [12].

Для першої страти, одиниці якої вивчаються суцільно, компенсація відсутніх даних не здійснюється.

3. Для оцінки якості вибірки розраховуються показники точності (надійності), а саме: дисперсія вибірових оцінок, стандартна похибка вибірки, гранична похибка вибірки, відносна стандартна похибка вибірки, або коефіцієнт варіації.

4. Формування показників, зазначених у розділі II цих Методологічних положень (окрім показника рівня рентабельності виробництва продукції сільського господарства), здійснюється з підсумків, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається в рамках цього ДСС.

5. Для розрахунку показника рівня рентабельності виробництва продукції сільського господарства під час обробки даних формується допоміжний масив інформації шляхом поєднання даних, отриманих за формами № 50-сг (річна), № 2-ферм (річна), № 21-заг (річна) та формою № 2, а саме:

1) дані форми № 50-сг (річна) поєднуються з відповідними розповсюдженими на генеральну сукупність даними форми № 2-ферм (річна) за такими показниками:

витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства за видами витрат;

собівартість реалізованої продукції сільського господарства за її видами;

витрати підприємств на збут продукції сільського господарства за її видами;

2) інформація щодо вартості реалізованої продукції сільського господарства (за видами продукції), отримана за формою № 21-заг (річна), поєднується з відповідними розповсюдженими на генеральну сукупність даними, отриманими за формою № 2-ферм (річна);

3) обсяги адміністративних витрат за формою № 2, розповсюджені на сукупність підприємств, визначених у пункті 4 розділу V цих Методологічних положень, пропорційно виробничій собівартості продукції сільського господарства, виробленої цими підприємствами, поєднуються з відповідними розповсюдженими на генеральну сукупність даними за формою № 2-ферм (річна).

6. Після поєднання даних здійснюються процедури логічного та арифметичного контролю отриманого масиву. Проводиться перевірка отриманої інформації на її повноту, здійснюється аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3–5 років), аналіз даних у просторі (по регіонах), аналіз взаємопов'язаних показників, застосовуються методи аналізу агрегатів і розподілу даних (виявлення й аналіз сумнівних агрегатів і виявлення одиниць, показники яких значно відрізняються від розподілу основної частини даних, наприклад, відношення обсягу витрат підприємства на виробництво одиниці продукції сільського господарства певного виду до рівня цього показника по регіону/країні).

7. Рівень рентабельності виробництва підприємствами певного виду продукції сільського господарства формується лише для тих видів продукції та за тими обсягами, що були реалізовані у звітному році.

Він вимірюється у відсотках і визначається як частка від ділення різниці між вартістю реалізованої продукції сільського господарства та загальними витратами на її виробництво на обсяг цих витрат, помножена на 100, а саме:

$$P^i = \frac{R^i - C_t^i}{C_t^i} \cdot 100\%, \quad (1)$$

де i – вид продукції сільського господарства, реалізованої підприємством у звітному році;

P^i – рівень рентабельності виробництва певного виду продукції сільського господарства;

R^i – вартість реалізованої продукції сільського господарства певного виду;

C_t^i – загальні витрати на виробництво певного виду продукції сільського господарства, яка була реалізована підприємством у звітному році.

Загальні витрати на виробництво певного виду продукції сільського господарства, яка була реалізована підприємством у звітному році, складаються з витрат на її виробництво – виробничої собівартості (C_p^i), витрат на її збут (C_s^i) і адміністративних витрат підприємства на кожен вид продукції (C_a^i), а саме:

$$C_t^i = C_p^i + C_s^i + C_a^i. \quad (2)$$

Розподіл адміністративних витрат підприємства за видами продукції сільського господарства, реалізованої у звітному році, здійснюється пропорційно її собівартості так:

$$C_a^i = \frac{C_p^i}{C_p} \cdot C_a, \quad (3)$$

де C_p^i – виробнича собівартість певного виду продукції сільського господарства;

C_p – виробнича собівартість усієї продукції сільського господарства;

C_a – обсяг адміністративних витрат підприємства за звітний рік.

8. Для формування показників застосовуються методи обчислення абсолютних, відносних величин структури та інтенсивності (як співвідношення порівнюваних абсолютних величин у відсотках), а також метод розподілу абсолютних і відносних величин за категоріями.

Отримані результати для забезпечення їх якості аналізуються, зокрема з точки зору взаємозв'язку та порівнянності показників, здійснюється аналіз сумнівних агрегатів, аналіз розподілу даних, аналіз абсолютних та відносних величин, вивчаються тенденції.

VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [18], а також відповідно до вимог статей 16, 17, 21, 22 Закону України "Про державну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [2], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [3], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [4].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики [13].

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення статистичної конфіденційності:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

нерозповсюдження інформації, яка була отримана під час проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо сукупності респондентів (які підлягають статистичному спостереженню) та сукупності одиниць статистичного спостереження (що вивчається), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення ДСС, що є конфіденційними.

3. Контроль ризику розкриття статистичних даних здійснюється для кожного з показників, що формуються за результатами ДСС, що перелічені в розділі II цих МП, за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше), та правилом домінанти, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника) та/або двох одиниць (90 і більше відсотків визначеного обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

VIII. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2.3 метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає зведена знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів та/або якщо частка одного з респондентів у ній перевищує 80 відсотків або частка двох респондентів у ній перевищує 90 відсотків, а також інформація про респондентів, що звітували до органів державної статистики.

3.3 метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами ДСС оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstst.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstst.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації тощо). Інформація, що оприлюднюється на вебсайтах ТОД, узгоджена з інформацією, що оприлюднює Держстат.

Результати ДСС оприлюднюються не пізніше ніж через сім місяців після звітного року. Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

4. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитамі користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) Статистичному відділу ООН у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитамі.

ІХ. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

1. Для цього ДСС здійснення запланованого перегляду статистичної інформації не передбачено.

2. За цим ДСС може здійснюватися незапланований перегляд статистичної інформації, зумовлений непередбачуваними подіями або помилками.

3. Про незапланований перегляд статистичної інформації за цим ДСС користувачів повідомляють, як тільки виникає потреба в ньому. Відповідне повідомлення оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату.

4. Переглянута інформація оприлюднюється разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС з відповідними поясненнями.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища Держстату

Олег ПРОКОПЕНКО

Додаток
до Методологічних положень
(пункт 4 розділу II)

**Показники, що поширюються за результатами ДСС
"Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського
господарства"**

Найменування показника	Періодич- ність	Розпоряд- ник	Терито- ріальний розріз	Інші розрізи
1	2	3	4	5
Витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства, у т.ч. витрати фермерських господарств	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами витрат (МП)
		ТОД	Регіон	
Витрати підприємств на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва, тваринництва	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами витрат (МП)
		ТОД	Регіон	
Виробнича собівартість виробленої продукції рослинництва	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції рослинництва (МП); за видами витрат (МП)
		ТОД	Регіон	
Виробнича собівартість виробленої продукції тваринництва	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції тваринництва (МП); за видами витрат (МП)
		ТОД	Регіон	
Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства в підприємствах, у т.ч. у фермерських господарствах	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції сільського господарства (МП)
		ТОД	Регіон	
Витрати підприємств на виробництво одиниці продукції сільського господарства	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції сільського господарства (МП)
		ТОД	Регіон	
Запаси на початок року	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції сільського господарства (МП); за видами продукції переробки (МП)
		ТОД	Регіон	
Обсяг продукції, отриманої протягом року (уключаючи власне виробництво)	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції сільського господарства (МП); за видами продукції переробки (МП)
		ТОД	Регіон	

Продовження додатка

1	2	3	4	5
Обсяг продукції, отриманої будь-яким іншим шляхом, крім власного виробництва	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами продукції сільського господарства (МП); за видами продукції переробки (МП)
		ТОД	Регіон	
Обсяг продукції, що вибула протягом року	Річна	Держстат	Україна, регіони	за напрямами вибуття продукції (МП); за видами продукції сільського господарства (МП); за видами продукції переробки (МП)
		ТОД	Регіон	
Кількість придбаних матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами матеріально-технічних ресурсів (МП)
		ТОД	Регіон	
Середня вартість одиниці придбаних матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами матеріально-технічних ресурсів (МП)
		ТОД	Регіон	

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 року № 2614-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
3. Закон України "Про інформацію" від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
4. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
5. Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246 "Про затвердження положень (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02 листопада 1999 року за № 751/4044 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
6. Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318 "Про затвердження положень (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 року за № 27/4248 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
7. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16 грудня 2009 року № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0481202-09>.
8. Національний класифікатор України. Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 28 травня 2004 року № 97 (зі змінами). URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
9. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами). URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
10. Положення про Реєстр статистичних одиниць у сільському господарстві, мисливстві, лісовому і рибному господарстві – Реєстр АГРО, затверджене наказом Держстату від 02 липня 2012 року № 278 (зі змінами). URL: http://csrv2.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2019/302/302_2019.htm.

11. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03 грудня 2014 року № 378 (зі змінами). URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

12. Методика проведення вибіркового обстеження фермерських господарств, малих підприємств у сільському господарстві, затверджена наказом Держстату від 31 грудня 2014 року № 421. URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2014/421/421_2014.htm.

13. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 (зі змінами). URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/41_2017.htm.

14. Політика перегляду статистичної інформації органами державної статистики України, затверджена наказом Держстату від 22 серпня 2019 року № 283. URL: http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2019/283/Politnka_pereg.pdf.

15. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11>.

16. Принципи діяльності органів державної статистики України, затверджені наказом Держстату від 17 серпня 2018 року № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0170832-18>.

17. Commission Regulation (EC) № 138/2004 of the European Parliament and of the Council of 5 December 2003 on the economic accounts for agriculture in the Community (Text with EEA relevance). URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004R0138:EN:HTML>.

18. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities (Text with relevance for the EEA and for Switzerland). URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02009R0223-20150608>.